



Beslutningsforslag nr. B 176

Folketinget 2024-25

Fremsat den 29. april 2025 af Peter Kofod (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Mikkel Bjørn (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Morten Messerschmidt (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF)

Forslag til folketingsbeslutning om mulighed for central maskinel affaldssortering

Folketinget pålægger regeringen at ændre affaldsbekendtgørelsen og anden relevant lovgivning med henblik på at gøre det muligt for danske kommuner at indføre central, maskinel affaldssortering som alternativ til den nuværende kildebaserede sortering hos hver enkelt borger.

Formålet er at reducere den omfattende arbejdsbyrde for den enkelte borger i forbindelse med affaldssortering og at

fremme brugen af moderne teknologi i affaldshåndteringen for at opnå en mere effektiv, retfærdig og klimavenlig sortering gennem automatiserede anlæg.

Bemærkninger til forslaget

Affaldssortering i Danmark har over tid udviklet sig fra en simpel restaffaldsmodel til et system, hvor husholdningerne i dag pålægges at sortere deres affald i op til ti forskellige typer. Den nuværende model blev indført som led i den nationale klimaplan og trådte i kraft i 2020.

Formålet med sorteringen er at øge genanvendelsen og mindske mængden af affald til forbrænding. De nationale regler betyder, at alle kommuner skal følge samme sorteringsmodel, og det er ikke tilladt for kommunerne at eje eller drive centrale sorteringsanlæg. Det betyder reelt, at borgerne bærer det fulde ansvar for sorteringen – uanset boligforhold, alder eller fysiske evner. Nogle borgere oplever også, at det sindrige system er en kilde til konflikt både i familien og lokalt med naboer de steder, hvor man deler affaldscontainere.

Flere forsøg på at skabe fleksibilitet er blevet afvist. Som det mest markante blev ti fynske kommuners forsøg i 2023 afvist af Miljø- og Ligestillingsministeriet. Forslaget gik ud på at indsamle plast og drikkekartoner sammen med restaffald og senere sortere det centralt med ny teknologi. Ministeriet vurderede, at anlægget ikke kunne leve op til kravene om renhed, særlig i forhold til genanvendelse til fødevarereballager (»Fyn får afslag på ønske om ny affaldsordning«, TV2 Fyn, den 19. december 2023).

I samme periode har lande som Holland og Norge og sikkert mange andre lande gennemført investeringer i central sortering og opnået højere genanvendelsesrater og enklere affaldshåndtering for borgerne (»Forsker: Afskaf affaldssystemet, og lad maskiner sortere plast og emballage fra restaffald«, Videnskab.dk, den 19. september 2024). Dette sker gennem robotteknologi, kameragenkendelse og automatiserede sorteringssystemer. Vi mener, at det er værd at se på erfaringerne med disse systemer.

I dag skal husholdninger sortere i op til ti forskellige typer affald, og kommunerne er forpligtet til at etablere ordninger for indsamling af husholdningsaffald, som er i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen. Derudover gælder det, at kommuner ikke må eje eller drive centrale sorteringsanlæg. Affaldssorteringen skal således i videst muligt omfang ske i hjemmet, og borgerne er ansvarlige for korrekt sortering. Det er heldigvis blevet nemmere at sortere korrekt, da det angives på flere og flere produkter, hvordan de skal sorteres.

Vi mener ikke, at det nuværende regelsæt er udformet på en hensigtsmæssig måde, da der lægges for stor vægt på

sorteringskvaliteten ved kilden – altså hos borgeren – frem for at åbne for innovative teknologiske løsninger og centrale anlæg, som i stigende grad anvendes med succes i andre lande.

Den nuværende affaldssortering er både kompliceret og tidskrævende. Især ældre, børnefamilier og borgere i etagebyggeri oplever det som en unødvendig belastning at skulle håndtere op til ti forskellige typer affald. En enkelt spand vil gøre hverdagen lettere og mere overskuelig for alle. Bl.a. Københavns Kommune er blevet kritiseret for deres såkaldte kampagner, hvor de ret beset foreslår, at man lade sit affald hænge rundt i hele køkkenet (»Københavnere ophidsede over kommunes opslag det giver mig en spontan lyst til at smide ALT mit affald i søerne«, www.bt.dk, den 14. april 2023). Det er næppe en god løsning.

Hensigten med beslutningsforslaget er – med tiden – at få etableret automatisk maskinel affaldssortering. Der er en lang række saglige argumenter for, hvorfor vi bør benytte maskinel sortering i centrale anlæg.

Anlæggene sorterer tilsyneladende affald hurtigere og mere præcist end mennesker, hvilket reducerer forurening af materialer og øger genanvendeligheden.

Det danske affaldssystem er blevet unødvendig komplekst og lægger for stor en byrde over på borgerne. Samtidig forhindrer den gældende lovgivning kommuner i at anvende den teknologi, der allerede findes og fungerer i andre lande. Det skal være muligt at etablere central maskinel sortering, hvis en kommune mener, at det er rentabelt og giver mening.

Vi ønsker et mere effektivt og moderne affaldssystem.

Ved at stemme for kan vi fremme innovation og sikre bedre klimamæssige resultater – uden at pålægge den enkelte dansker at være affaldsekspert.

Med vedtagelsen af beslutningsforslaget pålægges regeringen at fremsætte lovforslag, der

- fjerner forbuddet mod, at kommuner må eje eller drive automatiske sorteringsanlæg,
- gør det frivilligt for kommuner at vælge central sortering som alternativ til kildebaseret (borgerbaseret) sortering og
- giver mulighed for forsøgsordninger med enspandssystemer kombineret med central sortering.

Skriftlig fremsættelse

Peter Kofod (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om mulighed for central maskinel affaldssortering.

(Beslutningsforslag nr. B 176)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.